

Boekverslag Nederlands Indische duinen door Adriaan van Dis

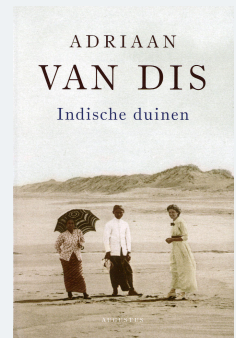
Boekverslag door een scholier

2577 woorden

19 jaar geleden

★ 6,4

117 keer beoordeeld

Auteur	Adriaan van Dis
Genre	Psychologische roman, Coming of age
Eerste uitgave	1994
Vak	Nederlands

I. Zakelijke gegevens

a. Auteur: Adriaan van Dis

b. Titel: Indische Duinen

J.M. Meulenhoff bv.

Amsterdam, 1994

315 blz.

c. Genre: Roman

II. Eerste reactie

a. Keuze: Ik wist niet welk boek ik moest lezen en toen zei mijn moeder dat

dit een heel erg mooi boek was. Toen ik de achterkant gelezen had, leek het mij wel een leuk boek en daarom heb ik het gelezen.

b. Inhoud: Ik vond het een heel erg gaaf boek. Het is heel erg goed

geschreven, ik wilde eigenlijk de hele tijd wel verder lezen. Het is heel erg boeiend en makkelijk te

begrijpen. De mensen in het boek zijn heel erg vaag, maar daarom juist wel heel erg interessant. Ook is de probleemstelling heel erg interessant, "de vergeten Indië Oorlog."

III. Verdieping

a. Samenvatting

Het boek gaat over een gezin, een moeder met drie dochters, dat terugkeert uit Indonesië vlak na de Indië-oorlog. De vader van het gezin is gestorven maar er komt wel een andere man met hen mee, namelijk Justin. Justin is een oud KNIL-militair, die de vader nog heeft gekend, en die moeder en de kinderen heeft leren kennen en daarom meegaat naar Nederland. Ze zijn niet erg vrolijk en na alle kampervaringen zien ze het allemaal niet meer zo zitten. Dan wordt er in Nederland een zoon geboren. Omdat zijn vader, Justin, niet wil dat hij ooit nog zoiets verschrikkelijks als oorlog meemaakt probeert hij de zoon te harden voor een eventuele volgende oorlog. Het gevolg hiervan is dat de zoon verschrikkelijk mishandeld wordt, hij wordt altijd geslagen en uitgescholden. Als de zoon elf jaar is sterft Justin. Hij is helemaal blij en besluit nooit meer aan zijn vader te denken. Dat verandert als zijn middelste halfzus Ada sterft. Haar dood roept voor hem allerlei reacties op die hem doen denken aan de dood van zijn eigen vader. Hij vindt Ada's dagboeken over de Indië tijd en hij wil weten wat er toen gebeurt is. Hij is nu 46 jaar en hij beseft dat hij zijn hele leven toneel heeft gespeeld. Hij heeft altijd gedaan of er niks aan de hand was en alsof hij zijn verleden helemaal verwerkt heeft. Nu, echter, ontkent hij het bestaan van het verleden niet meer en gaat op zoek naar informatie over de Indië-oorlog. Hij wil weten wat zijn familie heeft doorgemaakt in de oorlog en hoe het komt dat zijn vader zo was, zoals hij was. Hij gaat op zoek en hij vindt allerlei familie-schandalen. Er blijkt zijn hele leven van alles voor hem verzwegen te zijn en van veel dingen wist hij helemaal niks af. Deze dingen maken de zoon alleen nog maar fanatieker. Hij wil nu echt alles over zijn verleden te weten komen. Door zijn zoektocht begint hij langzamerhand te begrijpen wat zijn vader heeft doorgemaakt in de Indië-oorlog. Hij krijgt dan ook meer respect voor zijn manier van doen en voor zijn soms verschrikkelijke handelen. Hij heeft dan uiteindelijk wel respect voor zijn vader gekregen, maar nu gaat hij het gedrag van zijn moeder bekritisieren. Zij heeft hem nooit iets verteld over het leven in de kampen en ze heeft ook nooit ingegrepen toen hij mishandeld werd door zijn vader. Waarom greep ze niet in? Hield ze dan niet genoeg van hem? Was ze bang? De moeder heeft wel pecht, want ook zijn zus Saskia wil opeens van alles weten over haar oorlogsverleden. Ze wil weten wat er is gebeurd en alles wat slecht is, is de schuld van de oorlog. Als dan ook nog de oudste zus, Jana, die in Canada woont, sterft aan kanker komen de laatste stukjes boven. Alles wordt hem nu duidelijk, hij snapt wat er gebeurt moet zijn en waarom er zo gereageerd is op deze situaties.

Het boek eindigt met het betoog van de moeder, die niet snapt waar haar kinderen zich druk om maken. Ze wil het niet weten, maar ze begrijpt het ook gewoon niet.

b. Onderzoek van de verhaaltechniek

2. De ruimte:

☺ **Plaats:** Het verhaal speelt zich op verschillende plaatsen af. Ten eerste op Ada's kamer, waar hij haar dagboeken vindt en waar hij zich verschillende dingen gaat herinneren. De Japanse kampen, waarover hij door de gevonden informatie en de dagboek van zijn zus, een goed beeld krijgt. Veel gebeurtenissen spelen zich af de Japanse kampen. Het kolonie-huis, huis waar de zoon in zijn jeugd gewoond heeft en opzoekt om zo allerlei dingen naar boven te laten komen. Canada, daar woont zijn zus Jana, die op sterven ligt en daar komt hij ook nog dingen te weten.

☺ **Tijd:** Het verhaal speelt zich ook in verschillende tijden af. Er zijn stukken over het nu, maar ook over het verleden. Zo

wordt het kampeven van Justin onder de loep genomen en verder wordt het leven van de zoon met zijn

vader helemaal verteld. De stukken over het nu gaan vooral over de dingen die hij nu doet en waar hij over nadenkt.

3. De verhaalfiguren

☺ Hoofd- De hoofdpersoon in het boek is zonder twijfel de zoon. Het persoon is waarschijnlijk Adriaan van Dis zelf, want de roman is geloof ik vrij autobiografisch. De zoon is een nuchtere man van 46 jaar. Hij is wars van alle dingen die ook maar iets spiritueels hebben, hij vindt het grote onzin. Dit komt waarschijnlijk omdat zijn moeder en zussen, waar hij niet goed mee op kan schieten, alle oplossingen van hun problemen zoeken in het hogere en ook alle dingen verklaren via het hogere. Hij vindt dat zo'n onzin! Verder lijkt het net alsof hij in de puberteit zit, hij weet niet wat hij met zich zelf aan moet en wat zijn levensdoel is. Hij vindt zichzelf een oude man van 46 die eigenlijk als een kind zo dom is. Wat weet hij nou over zijn verleden, heeft hij dat ooit kunnen verwerken? Hij worstelt heel erg met de gevoelens over zijn vader. Voor hem is zijn vader een eikel, een vieze schoft, die er voor gezorgd heeft dat hij last heeft van trauma's. Hij is ook heel erg verbitterd, op alles wat hij ziet geeft hij af. In zijn ogen doet iedereen alles fout. Een grote afkeer heeft hij ook van zijn moeder, vooral als hij steeds meer te weten komt over zijn verleden. Zij heeft hem nooit wat verteld, ze heeft altijd alles voor hem verzwegen. Waarom heeft ze dat gedaan? Dat is toch gewoon niet eerlijk? Verder in het boek komt hij zichzelf meer tegen. Hij moet nu nadenken over zijn verleden en hij moet sommige beelden die hij had bijstellen. Langzamerhand komt hij erachter dat hij meer van zijn vader houdt dan hij dacht en dat hij meer respect voor hem heeft dan hij wil toegeven. Hij wordt dus eigenlijk genadeloos met zichzelf geconfronteerd.

☺ Bij- Justin

figuren: De vader van de zoon. Hij heeft gevochten in de Indië-oorlog als KNIL-militair. Hij heeft verschrikkelijke dingen meegemaakt in de Jappenkampen en hij heeft dat nog niet verwerkt als hij vader wordt. Hij wil zijn zo opvoeden dat als er later oorlog komt, hij niet verbaasd zal zijn over de oorlog. Zijn zoon moet tegen oorlog kunnen. Dat was namelijk wat hij niet kon en daar wil hij zijn zoon voor besparen. Hij is genadeloos voor zijn zoon, maar ook zijn vrouw en haar kinderen vernedert hij. Hij kent geen grenzen, maar is ook wel heel erg zwak. Hij bezorgt zijn zoon een trauma, die hij nog lange tijd met zich mee zal dragen.

Moeder

De moeder is, in tegenstelling wat je meestal in boeken ziet, een zwak persoon. Ze is niet sterk en durft tegen weinig dingen in te gaan. Ze is nooit tegen haar tweede man, Justin, ingegaan. Ze liet al de vernederingen en de slagen toe, ze stond erbij en ze keek er na.

In tegenstelling tot Justin is zijn moeder heel erg spiritueel. Ze zoekt verklaringen voor alles in het hogere. Ze leest horoscoop en denkt zo de toekomst te kunnen voorspellen. Haar kinderen begrijpt ze niet, ze zijn ontevreden en ze vindt dat ze daar geen reden voor hebben. Ze liegt altijd overal over en draait vaak om de waarheid heen. Heel veel dingen verzwijgt ze, omdat ze daarmee niet geconfronteerd wil worden. Ik vind haar heel erg zwak, ze gaat dingen uit de weg, ze durft de confrontatie niet aan.

Jana

De oudste zus van de zoon. Zij is op haar achttiende naar Canada geïmigreerd. Ze kon Nederland niet aan en vluchtte weg. Nu ligt ze op sterven, ze heeft kanker. Ze woont met haar man en twee kinderen in Canada en is een verbitterde oude vrouw. Ze is heel erg dik en verzwijgt alles. Ze wil ook niet over de oorlog praten. Aan het eind van het boek sterft ze, net nadat ze haar eerste kleinzoon gekregen heeft.

Saskia

Saskia is de jongste zus van de zoon. Ze is rijk, maar ongelukkig getrouwd. Al haar problemen, vindt ze, zijn de schuld van de oorlog. Ze zit in een praatgroep, waar ze met mensen over de oorlog praat. Ze geeft haar moeder de schuld van haar problemen, zij heeft er immers nooit met haar over gepraat, maar eigenlijk ligt het aan haar zelf. Ze is een beetje sneu, heel erg druk en heel erg met zichzelf bezig.

Maarten

De man van de middelste zus van de zoon. Hij is ziek, hij kan de dood van zijn vrouw niet aan. Hij kan ook niet voor zichzelf zorgen en hij werkt erg deprimerend op zijn zoontje Aram.

Aram

Aram is de zoon van Ada en Maarten. Het is een lieve jongen van veertien jaar die het heel erg moeilijk heeft met de dood van zijn moeder. Om zijn verdriet te verbergen, wordt hij fan van hele fanatieke muziekgroepen, die overal tegen zijn. Zo kan hij zijn ei een beetje kwijt. Hij is heel erg bezorgd om zijn vader, hij wil hem niet in de steek laten, want hij vindt dat hij voor hem moet zorgen.

4. De situaties

- ☹ De zoon wordt na de dood van zijn middelste zus geconfronteerd met zijn eigen vader
- ☹ Hij wil alle familie zaken tot op de bodem toe uitzoeken
- ☹ Hij komt vele leugens en achtergehouden informatie tegen
- ☹ Hij moet zorgen voor zijn neefje Aram en zijn zwager

Maarten

- ☹ Zijn moeder wil er niet met hem over praten

c. Op zoek naar thematiek

1. De hoofdgedachte:

Het boek gaat over de ervaringen van een gezin in de Indië-oorlog en hoe ze daar na de oorlog mee omgaan.

2. Typerende tekstgedeeltes en motieven

- ☹ De stukken in het boek waarin er verwezen wordt naar de ervaringen van de familie in de Indië-oorlog
- ☹ De wijze waarop Saskia omgaat met haar oorlogsverleden
- ☹ De moeder en vader die altijd alles hebben verzwegen
- ☹ De zoon die zijn verleden gaat onderzoeken en zo achter het verleden komt
- ☹ de dagboeken die hij vindt in zijn zus' kamer
- ☹ de gesprekken die hij voert met mensen die zijn vader gekend hebben in de oorlog.
- ☹ De opvoeding van zijn vader vlak na de Indië-oorlog

3. Verband tussen thema en titel:

Dit boek, vind ik, heeft een vage titel. Ik denk dat de schrijver het verband tussen Nederland en Indië

ermee wil uitleggen. Hij wil, denk ik, laten zien hoe, eenmaal in Nederland, het verleden nog mee speelt. Ik denk dat de duinen slaan, op de duinen vlak achter hun koloniehuis en dat Indische voor de weemoed waarmee er werd teruggedacht aan de oorlog in Indië. Die duinen staan dan voor Nederland en Indische voor Indië. Beide spelen een grote rol in dit boek.

d. Plaats in de literatuurgeschiedenis

1. Eerste publicatie van het boek:

Het boek werd in 1994 voor het eerst gepubliceerd.

2. De schrijver:

Geboren: 1946

Debuut: Nathan Sid (1984, novelle)

Genres: Roman, novelle, reisverhaal, toneel

Bijzonderheid: Toen de KLM zich huiverig toonde Salman Rushdie te vervoeren, dreigde Van Dis zijn Airmiles in te leveren en het publiek op te roepen hetzelfde te doen. Dat deed wonderen.

Citaat: 'Ik voel het als een sensatie om op de scherpte van het mes te wandelen, me in donkere hollen te begeven, met boeven om te gaan. Maar de meeste avonturen spelen zich in m'n geest af.' (Trouw, 1-9-1986)

Recent werk: Indische duinen (1994, roman), Palmwijn (1996, Boekenweekgeschenk), Een deken van herinnering (1998, essay), Totok (1998, poëzie)

(informatie van internet gehaald)

3. Typerend voor de tijd waarin het geschreven is:

Gewoon in de jaren negentig. De Indië-oorlog is een vergeten oorlog en de schrijver wil het weer in de gedachten van de lezers brengen, door er een boek over te schrijven.

4. Typerend werk voor de schrijver:

Ik heb nog nooit een ander boek van de schrijver gelezen.

5. Typerend voor de stroming

Ik denk niet dat het boek typerend voor de tijd is. Het gaat juist om iets dat bijna iedereen vergeten was, namelijk de Indië-oorlog. Ik denk dat het juist is ontyperends voor de tijd is. Praten over een oorlog die al lang vergeten is.

Wat ik wel typerend voor de tijd vind is dat alle geheimen ontfutseld moeten worden, mensen moeten alles ontdekken. Ze willen een zuiver geweten. Verder speelt het boek duidelijk in het nu, want er worden allerlei dingen genoemd die nu 'in' zijn en zich nu afspelen.

IV. De beoordeling

1. Positieve elementen in het verhaal

Ik vond het heel erg mooi, dat hij met zichzelf zo in de knoop was. Hij wist niet wat hij met zichzelf aan

moest en wat hij nou eigenlijk moest gaan doen. Hij wilde wel, maar hij kon niet. Verder vond ik het ook heel erg grappig dat zijn moeder niet begreep waar haar kinderen zich nou eigenlijk druk om maakte. Het was toch allemaal geweest, waar zou je dan over zeuren?

2. Passage spreekt met het sterkst aan

De passage waarin hij voor zichzelf moet besluiten of hij Aram nu wel of niet in huis neemt. Een andere mooi passage vond ik, het gevecht dat hij met zijn vader voerde, toen hij in een restaurant zat. Hij deed net of hij met zijn vader uit eten ging.

Ook een hele mooi passage vond ik het eind, de moeder die niet snapte waar haar kinderen zich zo druk over maakten.

3. Negatieve werking:

Soms werden de verhalen uit het verleden voor mij heel erg langdradig. En dan vond ik het echt saai worden, ik vond het veel interessanter om te kijken hoe die man met zichzelf in de knoop zat.

4. Vergelijking met een film

Ik ken geen film, waar van ik vind dat die hier op lijkt.

5. Thema van het boek

Ik vond het thema van het boek goed gekozen. Iets dat in de vergetenheid was geraakt op zo'n manier weer oprakelen. Dat vind ik wel heel erg knap.

6. Het taalgebruik

Ik vond het taalgebruik niet echt moeilijk. Het boek was goed te volgen, er komen geen rare zinnen en woorden in voor.

7. Eindoordeel

Ik vond het een heel gaaf boek. Het is heel erg goed geschreven, je wilt steeds verder lezen. Ook zit het verhaal gewoon heel erg goed in elkaar. Één van de sterke dingen van het boek vond ik dat de zoon geen naam had, zo bleef het een beetje vaag.

8. Aanrader

Ik raad andere mensen zeker aan om het boek te lezen. Het is heel erg interessant en niet heel erg moeilijk. Ook is het boek heel boeiend geschreven. Je wilt steeds maar verder lezen.